

2. Зінків І. Камерно-інструментальна музика // Історія української музики в шести томах /Ред. колегія М.Гордійчук, О.Костюк, Т.Булат та ін. – К.: Наук. Думка, 1989. – Т. 2. – С.291-293.
3. Івашук М. Ференц Ліст – гість Поділля // Культура Поділля: історія і сучасність: Матеріали другої науково-практичної конференції, присвяченої 500-річчю м.Хмельницького (27-29 серпня, 1993 року). – Хмельницький: Поділля, 1993. – С. 266-267.
4. Кияновська Л. Еволюція галицької музичної культури ХІХ–ХХ ст. – Тернопіль: Астон, 2000.
5. Мистецтво України: біографічний довідник. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1997.
6. Пажимський О. Палаццо-паркові ансамблі ХVІІІ-ХІХ століття – осередки культури Хмельниччини // Поляки на Хмельниччині: погляд крізь віки: Зб. наук. праць за матеріалами міжнародної наукової конференції (23-24 червня 1999 р.). – Хмельницький: Поділля, 1999. – С. 423-438.
7. Прокопчук В. Владислав Заремба – український і польський композитор // Поляки на Хмельниччині: погляд крізь віки: Зб. наук. праць за матеріалами міжнародної наукової конференції (23-24 червня 1999 р.). – Хмельницький: Поділля, 1999. – С. 562-563.
8. Рибалка І. Видатний музикант // Подільський вісник. – 1908. – 18 жовтня.
9. Сваричевський А. Музикознавець і фольклорист А.Г.Коціпінський // Поляки на Хмельниччині: погляд крізь віки: Зб. наук. праць за матеріалами міжнародної наукової конференції (23-24 червня 1999 р.). – Хмельницький: Поділля, 1999. – С. 555-559.
10. Слободянюк П. Культура Хмельниччини. – Хмельницький: Поділля, 1995.
11. Чайковська І. Скрипаль, диригент і засновник: До 100-річчя музичної школи // Кам'янець-Подільський вісник. – 2002. – 19 квітня.

Rosina Rymar

THE STATESMAN'S OF CULTURE BY POLISH ORIGIN AND THEIR ROLL IN THE MUSICAL OF PODILLYA IN THE SECOND PART OF THE XIX AND THE FIRST PART OF THE XX CENTURIES

In the article consider the men of culture of Polish origin and their personal payment in the musical life and in the general culture life of the west Podillya the second part of the XIX and the first part of the XX century.

Уляна Молчко

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ВАСИЛЯ КОССАКА

Стаття присвячена життєвому та творчому шляху визначного оперного співака, режисера Василя Коссака. Особлива увага приділена висвітленню останніх років праці актора в «Театрі ім. М.Старицького» в Стрию.

Багато визначних діячів із Західного Поділля приклалися до того, щоб пробудити Стрийщину, підняти її до праці за розвиток української думки, звичаю, просвіти. Великий вплив на цей підгірський край мав виходець з Подільського краю, відомий адвокат, громадський і політичний діяч Євген Олесницький, а також родини Калиновських, Пасік, Левицьких. До цих знаних людей у бойківському регіоні належить театральна сім'я Василя Коссака.

У музикознавчій літературі, зокрема в «Енциклопедії Українознавства» [9], в «Малій Українській Музичній Енциклопедії» [10], в «Словнику співаків України» І.Лисенка [13], в біобібліографічному словнику «Діячі української музичної культури» П.Медведика [14], в біографічному довіднику «Мистецтво України» [11] знаходимо коротку інформацію про цього визначного співака та актора. Про його мистецьке родинне оточення описано в книзі П.Медведика «Катерина Рубчакова» [15]. У журналі «Театральне Мистецтво» К.Поліщук стисло подає біографічні відомості про митця. Окремі публікації в часописах початку ХХ століття висвітлюють його діяльність у тогочасному театральному житті Галичини. Режисерські здібності цього визначного діяча згадано в

«Нарисі українського театру в Галичині» С.Чарнецького [19], у спогадах «Повість про моє життя» Л.Кривицької [12], в об'ємній праці «Наш театр» [1], у книгах В.Ревуцького «В орбіті світового театру» [17] та Л.Філоненка «Ярослав Барнич» [20]. Діяльність Василя Коссака як диригента театру «Українська Бесіда» ґрунтовно подано в монографії О.Бонковської «Львівський театр товариства «Українська Бесіда» 1915-1924» [3]. В історико-краєзнавчих працях про підгірський край поміщена інформація про роль В.Коссака у становленні театру на Стрийщині [2; 5].

Мета статті – висвітлити життєвий та творчий шлях В.Коссака, який своє життя та мистецький талант присвятив розвитку національного театру в Галичині.

Василь Коссака народився 12 лютого 1886 року в м.Чорткові, що на Тернопільщині, в сім'ї диригента-аматора міського хору, дяка Андрія Івановича Коссака (1850-1917) та Розалії Григорівни Федорович (1856-1923). Рід Коссаків відзначався артистичністю та співучістю. У сім'ї виховувалося шестеро дітей: Михайло, Марія, Антоніна, Катерина, Василь, Володимир. Найстарший син Михайло (1874-1948) був талановитим театральним диригентом, педагогом та композитором. Він відіграв велику роль у мистецькому становленні Василя та його середушої сестри Катерини. Закінчивши Львівську консерваторію, Михайло з 1893 р. по 1896 р. працює хористом, хормейстером і педагогом-вокалістом у польській оперетковій трупі Ю.Мишковського. Це стало доброю фаховою школою для нього як майбутнього диригента Українського театру товариства «Руська Бесіда» в період 1896-1914 рр. П.Медведик у книзі «Катерина Рубчакова» зазначає, що «з іменем диригента М.Коссака і режисера Й.Стадника пов'язана нова сторінка в історії українського музичного театру дожовтневого часу» [15, 12].

Катерина Коссака-Рубчак (1881-1919) – одна із визначних українських драматичних актрис і співачок того часу. Теофіл Демчук порівнює її з «театральним скарбом» для театру «Руська Бесіда» у Львові [4, 7]. Про її вокальні здібності він пише: «Як співачка, була наділена від природи ліричним сопрано, а в її голосі переливалися нотки то життєвої радості, то смутку, який іноді доводив до плачу...» [4, 7].

Сестри Марія Коссака-Костева (1876-1930) та Антоніна Коссака-Дякова (1878-1952), а також наймолодший брат Володимир Коссака (1888-1924) також стали акторами і працювали у вже згаданому театральному колективі.

У цій обдарованій мистецькій родині зростав Василь Коссака, п'ята дитина в сім'ї. Спочатку він навчався в чортківській виділовій школі, а пізніше перейшов до учительської семінарії. Клим Поліщук зазначає, що у 1903 р. «з ним трапилася пригода, як то трапляється з багатьма іншими. Попавши випадково до театру під дирекцією Губчака, завдяки своїй музичній розвиненості й прекрасному «високому» баритону відразу стає цінним членом артистичної дружини» [8, 11]. З 1905 р. молодий юнак переходить до театру товариства «Руська Бесіда» Миколи Садовського, який на той час керував колективом, а згодом в 1906 р. входить до складу трупи театру «Українська Бесіда» у Львові під дирекцією Йосифа Стадника. У цей час Василь навчається в музично-драматичній студії, яку вели Й.Стадник та М.Коссака.

Найяскравіше В.Коссака виявив свій талант як співак у таких операх: Ш.Гуно «Фауст» (роль Фауста), С.Монюшка «Галька» (роль Антося), П.Чайковського «Євгеній Онегін» (роль Ленського), Ж.Бізе «Кармен» (роль Дона Хосе), Д.Верді «Травіата» (роль Альфреда), Д.Пуччіні «Чіо-Чіо-Сан» (роль Пінкертон), Д.Січинського «Роксоляна» (роль Сулеймана), М.Лисенка «Наталка Полтавка» та «Різдвяна ніч» (роль Петра; Вакули), С.Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм» (роль Андрія), М.Аркаса «Катерина» (роль Андрія), Я.Лопатинського «Еней на мандрівці» (роль Енея). Він був партнером провідних тогочасних артисток Ф.Лопатинської, С.Стадникової, а також Катерини Рубчакової. П.Медведик у розвідці про цю визначну артистку зазначає: «Роль Марусі у виставі «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці» виконувала Рубчакова понад чотирнадцять років. Мінялись її партнери у ролі Гриця: Іван Рубчак, згодом – співаки І.Григорівич і В.Коссака» [15, 45].

З 1906 р. по 1914 р. Василь Коссака багато працював над піднесенням на сцені класичного музичного репертуару. Про його вокальний талант писали: «Щодо п.Коссака – то це теж першорядна сила в нашій театрі. Його звисний баритон теноровий мусить подобатися кожному. Коссака співає

у всіх операх партії тенорові. Нам здається, що повну красу свого голосу показав би п. Коссак ще ліпше в баритонових партіях (високий баритон)» [14, 413].

З початком Першої світової війни театр товариства «Руська Бесіда» припиняє свою діяльність у зв'язку з арештом австро-угорською владою трупи, яка перебувала в той час на гастролях у Борщові на Тернопільщині. Василь Коссак, перебуваючи у Львові, взявся до організації так званого Легкого театру, репертуар якого складався з оперет і українських пісень. Дуже популярною у ньому була «Наталка Полтавка» М.Лисенка. Але, як згадує Клим Поліщук, театр не міг існувати, «бо тодішній московський комендант залоги м.Львова рішучо заборонив які б то не було українські вистави» [8, 12]. При спробі отримати дозвіл спілняка В.Коссака було заарештовано, а він перейшов працювати у приватний водевільний мініатюрний театр «Cassino de Paris». Олена Бонковська зазначає, що «за відсутності конкуренції цей театр, незважаючи на розважальний, невисокого художнього рівня репертуар (короткі фарси чи оперетки, популярні арії з відомих опер, скетчі, монологи, гуморески, українські пісні, музичні і танцювальні номери тощо) користувався чималою популярністю» [3, 37].

На початку літа 1915 р. ворожі війська покидають Львів, але В.Коссакові не вдається організувати театр товариства «Руська Бесіда», «оскільки під час російської окупації з наказу військового командування товариство припинило свою діяльність» [3, 38]. У цей час він утворює власний колектив, котрий отримав назву «Український Людовий Театр». Митець працював у надзвичайно скрутних матеріальних умовах, але незважаючи на це на сцені театру було відновлено деякі опери та здійснювалися нові постановки.

У 1916 р. у Львові знову починає діяти товариство «Українська Бесіда», яке бере під свою опіку Український Людовий Театр. Про цей факт описано в часописі «Шляхи»: «Годить ся згадати, що вже в часі від osvobodження Львова змінено початкову назву театру. «Український Людовий Театр» у Львові під управою Василя Коссака на «Український Театр «Руської Бесіди» під управою Василя Коссака» [7, 625]. Для утримання колективу Товариство обіцяло надавати театрові субвенцію (допомога – У.М.)на суму 800 корон щомісячно, які виділяв Крайовий Відділ. Клим Поліщук у публікації «Василь Коссак» зазначає, що «справа вже була налагоджена цілком добре, але мусів (В.Коссак – У.М.) залишити все і йти до війська. Зголосившись до війська, був на якийсь час причислений до львівської станиці січових стрільців, де мав змогу працювати далі над організацією театру» [8, 12]. Вище згаданий театр у часи Першої світової війни отримує назву «Стрілецького» «позаяк його основний чоловічий склад становили актори у стрілецьких одностроях» [3, 42]. Товариство «Українська Бесіда» весь час контролювало діяльність театру, що тільки шкодило справі і викликало тертя у відносинах. Цей складний період знайшов відображення в публікації «Живий труп»: «Воєнна хуртовина, що потрясла нашим життям до самих корінів, перервала також нитку життя українського театру в Галичині. Однак той театр навіть в нужденних крушинах, в найчорнішу добу воєнних лихоліть довів дрібні признаки життя. Правда, театральна дружина (представлена п. Коссаковим і товариством) була змушена до того, крім замилювання до сцени, також інстинктом самозбереження. Та як-небудь там було, факт остане фактом, а заслуга заслугою без огляду на мотиви» [6, 692].

У травні 1917 р. художнім керівником театру затверджують Катерину Рубчакову. На той час «склад театральної трупи вагомо поповнюється такими професійними акторами, як Олексій Попович, Василь Коссак, Ірина Коссакова, Петро Сорока» [3, 57]. Отже, співак зосереджується на праці актора-вокаліста, гастролує разом з колективом містами Галичини.

У зв'язку з передислокацією в 1918 р. легіону УСС на Східну Україну, сцену театру покинуло багато артистів-чоловіків. К.Рубчакова, усвідомлюючи неможливість доброї організації акторського колективу в таких умовах, відмовляється від керівництва театром. Влітку 1918 р. український театр у Львові був змушений припинити свою діяльність і відновив її після тримісячної перерви. Його очолив В.Коссак. У часописі «Новий час» Михайло Новаковський відзначає: «На щасте пересилене минуло, й товариство «Української Бесіди» зложило провід у руки Василя Коссака. Хоч, як захмарений овид нашого життя, є надія, що сей довголітний робітник галицької сцени зуміє прямо з під землі добути артистів і згуртувати їх побіч себе. Як бачимо, Коссак приєднав до дружини побіч

нових людей, також і кілька знаних, голосних сил. Бачимо в його трупі з пань: Волинцівну, Дякову, Осиповичеву, Рубчакову, Юрчакову, а з панів: Бенцяля, Бодака, Герасимовича, Коссака, Ніжанковського, Новаковського, Стефановича, Хедерка. Небагато їх, але треба признати, що в сучаснім розладі життя хочби таку дружину міг зеднати хиба чоловік із такими артистичним спорідненнями, як Коссака ...» [16, 7].

Схвальні відгуки зустрічаємо і про його акторські виступи. Так, Сидір Твердохліб пише, що у виставі «Ой, не ходи, Грицю» вирізнявся В.Коссака (роль Гриця), гра якого була «справді артистична: прегарний і симпатичний голос надає йому як амантові стільки принади, що не один артист може позавидувати» [18, 74]. О.Бонковська наголошує на складному історичному періоді, в якому опинився театр під дирекцією В.Коссака. Так, «5 березня 1919 р. УГА відновила активні бойові дії вздовж усього фронту, зокрема розпочала наступ на Львів. Польська окупаційна влада знову закрила український театр» [3, 74]. Митець домігся дозволу на вистави у Львові в середині вересня 1919 р. У цей час на сцені театру ставили «Наталку Полтавку» І.Котляревського, «Діти Агасфера» С.Белої, «Ой, не ходи, Грицю» та «Циганку Азу» М.Старицького, «Жидівку-вихрестку» І.Тогобочного, «Трійку гільтяїв» Й.Нестроя, «Украдене щастя» І.Франка, «Невольник» М.Кропивницького; опери М.Лисенка «Чорноморці», М.Аркаса «Катерина», комедію К.Гольдони «Мірандоліна». Особисто В.Коссака виступає у виставах М.Старицького «Маруся Богуславка» (у ролі Гінея), С.Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм» (у ролі Карася), М.Кропивницького «Вій» (у ролі Хоми Брута), яку грав бездоганно.

У статті «Театр Василя Коссака» Володимир Блавацький згадує, що «Василь Коссака був прекрасним тенором і непоганим актором. Такого Барінкаля в «Циганському бароні» не довелося мені більше бачити ні на нашій, ні на чужій сценах. Антось у «Гальці» Монюшка, Елезар в «Жидівці» Галеві, Йовжі в «Циганському коханні» Легата і багато ролей у побутовому українському репертуарі (Ой, не ходи, Грицю», «Чорноморці», «Хмара») давали змогу Коссакові виявляти красу його багатого голосу і добру акторську гру» [1, 569].

У 1920 р. колектив театру грав старий репертуар, а також митець поставив невідому в Галичині трагедію С.Черкасенка «Про що тирса шелестіла». Становище театру «Української Бесіди» в цей час ускладнилося через «брак широкого цілісного репертуару, фахової режисури: оперуючи слабким, переважно аматорським акторським складом, театр «Української Бесіди» тепер уже (як на відносно спокійну першу половину 1920 р.) не задовольняв запитів львівської української громадськості, які раніше, під час польсько-української війни 1918-1919 рр. не зважала на всі його хиби і недопрацювання. Адже тоді найважливішим був факт функціонування у Львові національного театру» [3, 87]. Саме завдяки В.Коссаку театр у місті в часи польської окупації був відроджений і діяв.

Весною 1920 р. митець організує «Українську театральну дружину», яка отримує право працювати в провінції: на землях усієї Малопольщі, за винятком Кракова і Львова. Про цей колектив Леся Кривицька згадує: «Не можна не згадати і про трупу відомого в той час діяча українського театру В.Коссака в Коломиї. У різний час у ній грали Рубчак, Шеремета, Нижанківський, Садовський, Стадники. Крім драматичних вистав, тут ішли опери «Галька» Монюшка, «Катерина» Аркаса, «Запорожець за Дунаєм» Гулака-Артемівського. Сам Коссака був талановитим артистом на співочій ролі, з успіхом виконував партії Ленського, Вакули, Фауста, дон Хосе» [12, 28].

Впродовж 1921-1922 рр. театр В.Коссака продовжував свою працю. Як зазначає Клим Поліщук, «не з меншим успіхом, як то було до того, але весною 1922 р. з причини перевтоми, а рівнож із неможливих сучасних умов ширшої публічної праці, розпустив (В.Коссака. – У.М.) свою трупу з тим, щоби при першій нагоді стягти її знову в одне ціле» [8, 12].

У період 1923-1927 рр. митець виступає в музичних виставах Й.Стадника. Так, у 1923 р. грає роль Рене у «Добродійній Сузанні» Ж.Гільберта, а в 1924 р. виконує тенорову партію жида-золотаря Гейзера в опері Ф.-Ж.Галеві «Жидівка».

З 1926 р. по 1932 р. В.Коссака впливається в культурно-мистецьке життя Стрия та організує «Український театр ім. М.Старицького». Місто на той час вже мало свій театральний гурток, який був заснований в 1894 р. при товаристві «Просвіта». С.Чарнецький високо оцінював діяльність згаданого колективу у «Нарисі з історії українського театру в Галичині». Він писав: «З аматорських гуртків товариства «Бесіда» найкраще (особливо в 1899-1903 рр.) процвітав гурток у Стрию. Душею

його були Євген Олесницький, Олекса Бобикевич та Іван Вахнянин. Стрий мав знаменитих аматорів-виконавців (Устиянович, Нижанковська, Львовна, Вахнянинівна, Дуткова, Сав'юк, Дригинич, Сельський, Клита, Сілецький). Ставили Фредрові «Пан Бенет» і «Дами і гусари», Гоголя «Ревізор», Глінського «Шалавила», Цеглинського «Тато на заручинах», Горького «Міщани» і Мольєра «Вдаваний хворий» [19, 192]. 1919-1922 рр. називають золотою добою в розвитку драматичного гуртка. «З 1923 р., – як пише Іван Боднарук, – коли стрийська молодь почала вписуватися на вищі студії, гурток почав занепадати» [2, 280].

Стрийський аматорський гурток здобув фахового режисера Василя Коссака, який у 1926 р. став директором та переіменував драматичний колектив на Театр ім. М.Старицького. Завдяки йому Стрий здобув статус театрального міста. Актори-аматори працювали з ентузіазмом. Першою виставою була «Несподіванка» Ростовського, котра була підготована дуже дбайливо. Подальший репертуар становили постановки: «Жидівка-вихрестка», «Сотниківна», «Чудотворний лікар», «Чорноморці». «Пісні в лицах», «Ой, не ходи, Грицю», «Пошились в дурні», «Чия дитина?», «Наталка Полтавка», «Украдене щастя», «За двома зайцями», «Хмара», «Сватання на Гончарівці». В.Коссака виховав у Стрию багато здібних акторів: Зенона Шашківа, Степана Сеніка, Володимира Конашевича, Наталку Гойсак, Романа і Надію Петрінів, Осипа Садовського, Стефу Гарун, Анну Гаврилів, Марію Пристай, Анну Солтис, Омеляна Грубського, Богдана Яцкевича, Ольгу Вергановську. Стрийський театр об'їхав всю Стрийщину та Сколівщину, грали у Дрогобичі, Скольому, Миколаєві. Впродовж цих років театральний колектив здобув собі добру славу. Л.Кривицька у спогадах відзначає: «Правда, була ще змога перейти до іншої трупи. Крім нас і «Заграви», в той час працювали трупи Стадника, Когутяка, театр «Цвіркуна», який ставив тільки ревью, театр ім. Старицького в Стрию під художнім керівництвом Василя Коссака та ще сім різних невідомих труп, яких просто рекомендували остерігатися і артистам, і глядачам» [12, 68].

Постійні виїзди по селах та містечках Стрийщини підірвали й так слабке здоров'я В.Коссака, і він захворів на туберкульоз, але праці в театрі не покидав. Митець помер 23 травня 1932 р.

Дружина Ірина Коссака (1882-1959) весь час працювала з чоловіком на різних театральних сценах, пропагуючи як твори світової класики, так і українське мистецтво [11, 323].

Життєвий та творчий шлях В.Коссака припав на складний історичний час австро-угорського панування та польської окупації. Але, незважаючи на суспільні обставини, актор та оперний співак невтомно працював для розвитку та становлення національного театру в Галичині.

ЛІТЕРАТУРА

1. Блавацький В. Театр Василя Коссака, 1919 (з «Моїх дебютів») // Наш театр. Книга діячів українського театрального мистецтва: в 2 т. – Нью-Йорк, 1975. – Т.1: 1915-1975. – С. 569-572.
2. Боднарук І. На службі Мельпомени // Стрийщина: Історично-мемуарний збірник: у 3 т. – Нью-Йорк, 1990. – Т. 2. – С. 275-286.
3. Бонковська О. Львівський театр товариства «Українська Бесіда» 1915-1925. – Львів: Літопис, 2003.
4. Демчук Т. Театральний скарб // Наша культура. – 1980. – №2. – С. 7; 10.
5. Дем'ян Г. З благословення Мельпомени // Хвилі Стрия: Сторінки з історії культури та національно-визвольного руху; Сучасне літературно-мистецьке життя. – Стрий: Щедрик, 1995. – С. 333-336.
6. Живий труп // Шляхи. – 1916. – Вересень-Жовтень. – С. 692.
7. Кілька слів про наш театр // Шляхи. – 1916. – №2-3. – С. 625.
8. К[лим] Л[аврино]вич [Клим Поліщук]. Василь Коссака // Театральне Мистецтво. – 1923. – Вип. I. – Січень. – С. 11-12.
9. Коссака Василь // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. – Львів, 1994. – Т.2. – С. 1146.
10. Коссака Василь // Мала Українська Музична Енциклопедія / Упорядник О.Залеський. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1971. – С. 55.
11. Коссаки // Мистецтво України: Біографічний довідник. – Київ: Українська Енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1997. – С. 323.
12. Кривицька Л. Повість про моє життя. – Київ: Держ. вид-во образотв. мистецтва і муз. літерату-

- ри УРСР, 1958.
13. Лисенко І. Словник співаків України. – Київ: Рада, 1997. – С. 475.
  14. Медведик П. Діячі української музичної культури. (матеріали до біо-бібліографічного словника) // Записки НТШ. Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1993. – Т. ССХХVI. – С. 412-413.
  15. Медведик П. Катерина Рубчакова. – Київ: Мистецтво, 1989.
  16. Н[оваковський] М[ихайло]. Галицький театр сучасності // Новий Час. – 1918. – №4. – С. 7.
  17. Ревуцький Л. В орбіті світового театру. – Київ-Харків-Нью-Йорк: Вид-во М.П.Коць, 1995.
  18. С[идір] Т[вердохліб]. З театру // Вперед. – 1919. – 21 лютого.
  19. Чарнецький С. Нарис українського театру в Галичині // Чарнецький С. Вибране. – Львів: Книжково-журн. вид-во, 1959. – С. 189-190, 192.
  20. Філоненко Л. Ярослав Барнич. – Дрогобич: Відродження, 1999.

Ulyana Molchko

CREATIVE WAY OF VASILIIY KOSSAK

The creative way of this famous opera singer, producer Vasiliy Kossak is described in the article. The special attention is spared to illumination of the years labour of actor in the Theatre by the name of M.Starytskiy in Stryi.

Наталія Толошняк

БОРИС КУДРИК – КОРИФЕЙ РОГАТИНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

У статті йдеться про життєвий і творчий шлях знаного українського музикознавця, композитора, музичного критика, публіциста, уродженця опільської землі Бориса Кудрика і визначається його роль у розвитку музичної освіти і культури Рогатинщини.

Рогатин – старовинне княже місто з давньою історією, глибокими традиціями, багатою культурою, щедра на талановитих і видатних людей. Багата на події історія Рогатина ніколи не перестане бути предметом зацікавлення і наукових пошуків. Однак, на нашу думку, значний інтерес представляє не тільки історія славетного краю, але і її творці – уроджені рогатинці.

Серед яскравої когорти особистостей, що прославили Рогатинщину, виділяються священники – брати о. Павло і о. Теодозій Кудрики. Ці два велетні знаменної землі, що зростила славетну Роксолану, впродовж 60 років вірно служили парохами у Рогатині, брали активну участь у громадському житті опільського краю, «засівали у чорнозем людських душ добірне зерно та дбали, щоб те зерно сходило й процвітало на українській ниві» [1]. Уся родина Кудриків була взірцем невтомної праці для духовного й національного розвитку Рогатинщини. 1993 р. вдячними парафіянами була встановлена на фасаді церкви Різдва Пресвятої Богородиці у Рогатині меморіальна дошка священикам Павлу і Теодозію Кудрикам. Однак родина о. Павла Кудрика відома ще й тим, що саме в ній народився знаний музикознавець, фольклорист, музично-критичний діяч, композитор і педагог Борис Кудрик. Тривалий час творча постать Б.Кудрика була майже невідома більшості знавцям і любителям музичного мистецтва, і лише після посмертної реабілітації (22.03.1993 р.) відкрилися можливості для вивчення й популяризації його діяльності завдяки доступу до багатьох заборонених матеріалів, що зберігалися в рукописних фондах та архівах м. Івано-Франківська та Львова. Тому метою нашої розвідки є реставрація на основі архівних і публіцистичних матеріалів, а також спогадів його сучасників життєвого й творчого шляху Б.Кудрика та виявлення його ролі у розвитку музичного мистецтва Рогатинщини.